

STRESZCZENIE

ROZPRAWY DOKTORSKIEJ MGR ANNY RYCAJ-PILIPCZUK

NA TEMAT:

POLICJA W SYSTEMIE BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO DUŻEJ AGLOMERACJI MIEJSKIEJ

Dysertacja przedstawia wyniki procesu badawczego ukierunkowanego na rozwiązanie problemu zawartego w pytaniu: *Jaki jest stan obecny bezpieczeństwa publicznego na obszarach o wysokim stopniu zurbanizowania, jaką rolę w tym zakresie odgrywa Policja i jakie rozwiązania z obszaru funkcjonowania tej formacji byłyby najkorzystniejsze dla bezpieczeństwa mieszkańców dużych aglomeracji miejskich w Polsce?* Celem poznawczym prowadzonych badań była identyfikacja i ocena zagrożeń, a także poznanie mechanizmów działania Policji w procesie zapewniania bezpieczeństwa mieszkańcom dużej aglomeracji miejskiej. Celem użytkowym było opracowanie koncepcji rozwiązania modelowego dla systemu bezpieczeństwa publicznego dużej aglomeracji miejskiej, w szczególności wskazania rozwiązań organizacyjnych oraz funkcjonalnych dla Policji realizujących zadania na obszarach wielkomiejskich.

W poszukiwaniu rozwiązania przedstawionego na wstępie problemu badawczego, Autorka przeprowadziła analizę literatury i aktów prawnych odnoszących się do roli i miejsca Policji w systemie bezpieczeństwa narodowego. Wskazała na powinności państwa w stosunku do obywateli oraz na zadania Policji, jako wiodącej formacji odpowiedzialnej za bezpieczeństwo publiczne w Polsce. Dostrzegła przy tym potrzebę współdziałania Policji z Siłami Zbrojnymi RP (w tym z Żandarmerią Wojskową), Państwową Strażą Pożarną, Strażą Graniczną, Strażą Ochrony Kolei i innymi podmiotami współodpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i porządek publiczny w zakresie swoich kompetencji.

Wprowadzając w tematykę współczesnych procesów urbanizacyjnych, Autorka wskazała na, występujące w literaturze przedmiotu i w innych materiałach źródłowych, zawilgości terminologiczne dotyczące współczesnych metropolii. W celu określenia cech wspólnych, charakterystycznych dla dużych aglomeracji miejskich i zobrazowania najważniejszych problemów bezpieczeństwa ich mieszkańców – w dysertacji scharakteryzowano cztery aglomeracje monocentryczne (Warszawa, Łódź, Wrocław, Kraków) oraz dwie aglomeracje policentryczne (Trójmiasto i Śląsk). Przeprowadzono też

analizę struktur Policji w tych aglomeracjach. W oparciu o ogólniedostępne dane statystyczne wskazano na problematykę przestępczości na obszarach wielkomiejskich. Wnikliwa analiza materiałów źródłowych w połączeniu z doświadczeniem Autorki, która jest funkcjonariuszem warszawskiej Policji, pozwoliły na sformułowanie stosownych wniosków do dalszych badań empirycznych.

Szczególny wysiłek w procesie badawczym został zobrazowany we wnioskach odnoszących się do wyników badań empirycznych. Autorka rozprawy przeprowadziła badania ankietowe wśród funkcjonariuszy Policji aglomeracji warszawskiej i trójmiejskiej. Uzyskała 581 prawidłowo wypełnionych ankiet, co ponad siedmiokrotnie przekroczyło wartość minimalnej próby reprezentatywnej dla badanej populacji. Badania dopełniło siedem opinii, uzyskanych dzięki wywiadom eksperckim przeprowadzonym wśród członków kierowniczej kadry Policji w badanych aglomeracjach.

Zgromadzony materiał empiryczny pozwolił na zdefiniowanie najważniejszych zagrożeń dla badanych aglomeracji (warszawskiej i trójmiejskiej) oraz ocenę funkcjonujących struktur Policji. Szczególne znaczenie dla zrealizowania celu użytecznego prowadzonych badań miała pozytywna weryfikacja założeń Autorki, że Policja w aglomeracji warszawskiej (Komenda Sołeczna Policji) jest dobrze zorganizowana, funkcjonuje skutecznie i odpowiada wyzwaniom, jakie stawia przed tą formacją struktura wielkomiejska. Respondenci uważają, że rozwiązania warszawskie można byłoby zaadoptować w innych polskich aglomeracjach.

W zaproponowanej przez Autorkę koncepcji proponuje się utworzenie Biura Bezpieczeństwa Policji dla Aglomeracji (BBPA) podległego bezpośrednio Komendantowi Głównemu Policji. Biuro realizowałoby zadania za pośrednictwem komend rejonowych (w aglomeracjach policentrycznych – komend powiatowych lub miejskich) działających na terenie aglomeracji. Struktura organizacyjna dopasowana byłaby do zwalczania zagrożeń, jakie są identyfikowane na danym terenie. Obszar komend rejonowych wchodzących w skład BBPA wyłączony byłby z terytorialnego zasięgu działania komendanta wojewódzkiego Policji właściwego miejscowo dla danego województwa. Wprowadzenie proponowanych rozwiązań do obowiązującego porządku prawnego przyczyniłoby się do usprawnienia funkcjonowania Policji w Polsce i podniosłoby zdolności tej formacji w reagowaniu na zagrożenia dla porządku i bezpieczeństwa publicznego.